

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

128 - YOM HA'ATZMAUT - MAKING A NEW YOM TOV OU ISRAEL CENTER - SPRING 2019

Many issues, both halachic and hashkafic, arise in relation to Yom Ha'atzmaut. In past years, we have looked at the question of saying Hallel, in all its permutations and combinations¹. In this shiur we will examine whether new holidays can be established² in the Jewish calendar, and in the case of Yom Ha'atzmaut, whether it should be created!

A] SIMCHA DAYS AND HOLIDAYS

The Chumash sets out the 'Moadim' which we celebrate in our calendar:

1. (א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי: ... (לז) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אֹשֶׁה לָהּ עֲלֶיהָ וּמִנְחָה זָבַח וְנִסְכִּים דַּבַּר יוֹם בְּיוֹמוֹ: (לח) מִלֶּבֶד שַׁבָּתוֹת ה' וּמִלֶּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלֶּבֶד כָּל נְדָרֵיכֶם וּמִלֶּבֶד כָּל נְדָבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָהּ:

ויקרא כג

These include: Shabbat, Rosh Chodesh, Chag HaPesach on 14 Nissan, Chag HaMatzot, Chag HaShavuot, Yom Teruah, Yom HaKipurim, Chag HaSuccot, Shemini Atzeret. Does the Torah give latitude to create any new³ holidays?

2. שאל עובד כוכבים אחד את ר' עקיבא. א"ל למה אתם עושים מועדות?! לא כך אמר לכם (ישעיהו א:יד) חֲדָשִׁים וּמוֹעֲדֵיכֶם שִׁנְאַה נַפְשִׁי. א"ל ר' עקיבא אילו אמר 'חדשי' ו'מועדי' שנאה נפשי הייתי אומר. לא אמר אלא 'חדשיכם' ו'מועדיכם' בשביל אותם מועדות שעשה ירבעם, שנאמר (מל"א יב:לב) וַיַּעַשׂ יִרְבְּעָם חֲגֵי וַיַּעַשׂ יִרְבְּעָם חֲגֵי. אבל המועדות האלו אינן בטליון לעולם, ולא החדשים. למה? שהן להקב"ה. שנאמר מועדי ה' (ויקרא כג:ב)

מדרש תנחומא (בבר) פרשת פינחס

Chazal distinguished between the festivals of God, which would never be abolished, and those extra festivals created by man, which would not last and indeed which God rejects!

3. (לב) וַיַּעַשׂ יִרְבְּעָם חֲגֵי בַחֲדָשׁ הַשְּׁמַיִי בַחֲמֹשֶׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ כְּחֹג אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ כִּן עָשָׂה בְּבֵית אֵל לְזָבַח לְעֹגְלִים אֲשֶׁר עָשָׂה וְהַעֲמִיד בְּבֵית אֵל אֶת כַּהֲנֵי הַבָּמֹת אֲשֶׁר עָשָׂה: (לג) וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית אֵל בַּחֲמֹשֶׁה עָשָׂר יוֹם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁמַיִי בַחֲדָשׁ אֲשֶׁר בָּדָא מִלְּבוֹ (מצודת דוד אשר בדא מלבו - אשר כמליא ממחשבות לזו אשר לא כדא) וַיַּעַשׂ חֲגֵי לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר: פ

מל"א יב:לב

Yeravam created a new Chag a month after Succot to distract from the actual festival. This new festival was illegitimate since its creation was man made and without any legitimate religious basis⁴.

4. וַיְבִיִּים שְׂמֹחֲתֵכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עֲלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: פ

במדבר יי

The Torah commands Moshe to blow the Temple trumpets on the Moadim and on 'simcha days'. What are these?

1. See <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2016/05/Saying-Hallel-on-Yom-HaAtzmaut7.pdf> and <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2016/05/Saying-Hallel-on-Yom-HaAtzmaut.mp3>
2. Much of the material in this shiur is based on a very detailed article by R. Eli Ozarowski which can be found at https://www.yutorah.org/togo/haatzmaut/articles/Yom_Haatzmaut_To-Go_-_5770_Rabbi_Ozarowski.pdf
3. We will look below at the Rabbinic holidays of Purim and Chanukah.
4. This would then be irrelevant to Yom Ha'atzmaut, which has been introduced Leshem Shamayim.

5. (עז) וביום שמחתכם - אלו שבתות.... ומועדיכם - אלו שלש רגלים: ובראשי חדשיכם - כמשמעו

ספרי במדבר פרשת בהעלותך פסקא עז

Chazal understand that the 'simcha days' refers to Shabbat!

6. (י) וביום שמחתכם ומועדיכם - ששבתם מארץ אויב. או נלחמתם באויב הצא עליכם וקצעתם יום שמחה כימי פורים ושצעת ימי חזקיה (ס"א חנוכה).

אבן עזרא במדבר י"י

The Ibn Ezra understands that the pshat of 'simcha days' is new holidays (like Purim or Chanukah) which are create to mark a victory over our oppressors⁵.

B] MEGILAT TA'ANIT

7. תנו רבנן: מי כתב מגילת תענית? אמרו: חנניה בן חזקיה וסיעתו, שהיו מחבבין את הצרות. אמר רבן שמעון בן גמליאל: אף אנו מחבבין את הצרות! אבל מה נעשה, שאם באנו לכתוב - אין אנו מספיקין

שבת יג

The Gemara discusses Megilat Ta'anit⁷ and why it was written.

8. מגילת תענית - לפי שאר כל משנה וברייתא לא היו כתובין, דאסור לכתבם, וזו נכתבה לזכרון לדעת ימים האסורין בתענית... מחבבין את הצרות - שנגאלין מהן, והנס חזיב עליהן להזכירו לשבח של הקדוש ברוך הוא. וכותבין ימי הנס לעשותן יום טוב.... אין אנו מספיקין - לפי שהן תדירות. לשון אחר: אין אנו מספיקין מלעשות יום טוב בכל יום.

רש"י שבת יג

What comes out clearly from the sugya is that the Jew 'love tzarot', meaning that they love to be able to make holidays to celebrate when they were saved and to praise and thank God. Although this practice should in theory continue in the post Churban world, the misfortunes (and salvations!) would be too many to mention.

9. איתמר, רב ורבי חנינא אמרי: בטלה מגילת תענית. רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי אמרי: לא בטלה מגילת תענית. [דף יט:] דתניא: הימים האלו הכתובין במגילת תענית, בין בזמן שבית המקדש קיים בין בזמן שאין בית המקדש קיים - אסורין - דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: בזמן שבית המקדש קיים, אסורין מפני ששמחה היא להם. אין בית המקדש קיים - מותרין, מפני שאבל הוא להם. והלכתא: בטלו. והלכתא: לא בטלו. קשיא הלכתא אהלכתא! לא קשיא; כאן - בחנוכה ופורים, כאן - בשאר יומי.

ראש השנה יח

The Gemara records a debate between the Tannaim and the Amoraim as to whether Megilat Ta'anit is cancelled out by the destruction of the Temple. Clearly, even after the Churban there were opinions that we should continue to have special celebratory days which are not specifically linked to the Mikdash. The conclusion of the Gemara is that Megilat Ta'anit WAS cancelled after the Churban, other than in respect of Chanukah and Purim, which continue.

C] INSTITUTING NEW 'PURIMS'

C1] THE MAHARAM ALASHKAR

10. שאלה אנשי עיר אחת הם ובית דינם תקנו ביניהם בחרמות ובהסכמה גדולה עליהם ועל זרעם ועל כל הבאים אחריהם מעתה ועד עולם לעשות את יום אחד עשר יום אחד טבת כיום פורים לכל דבריו כדי לפרסם נס אחד גדול שנעשה להם באותו יום. ובכלל תקנתם התקינו שאפילו מי שישנה את מקומו וילך לשכון בעיר אחרת לא יסור מעליו חוק התקנה ההיא עד עולם.

תשובה ודאי יכולין הם בני העיר לתקן ביניהם תקנות ולעשות הסכמות וגדרים ולקנוס העובר עליהן ומצינו שתקנו רבנן ברכה אפי' ליחיד הרואה מקום שנעשה לו בו נס אומר ברוך שעשה עמי נס במקום הזה וכן יכולין גם כן אנשי עיר אחת לתקן על כל הבאים אחריהם עד סוף כל הדורות ואפילו שתקנו סתם ולא זכרו את זרעם בתקנתם. וכן כתב הרמב"ן ז"ל במשפטי החרם שכן הדין בכל קבלת הרבים שחלה עליהם ועל זרעם כדאשכחן בקבלת התורה וכן במגלה ובצומות.

5. We do not normally associate Shabbat with a din of simcha, although this could be a lesser-known source for such an idea.

6. This is also underscored by the Chatam Sofer's argument below, that there is a biblical mitzva to create a holiday to celebrate a great victory granted to us by God.

7. A scroll from the end of the Second Temple period listing 35 feast days (including Purim and Chanukah) on which fasting was prohibited. For a list see <http://www.attalus.org/translate/taanit.html>. For an academic analysis see <http://www.verednoam.com/articles/Noam%20MegilatTaanit.pdf>

ואשכחן נמי האי גונא במגלת תענית ומייתי לה בשלהי בכל מערבין וכו' אמר רבי אלעזר ברבי צדוק אנא ממשפחת בני סנאה בן בנימין אני ופעם אחת חל ט' באב להיות בשבת ונדחה עד אחר השבת והתענינו בו ולא השלמנוהו מפני שיום טוב שלנו היה. פירוש שאבותיו נפל להם גורל קרבן עצים בעשרה באב בימי עזרא כדאיתא בפרק בתרא דתענית, ונהגו אותו היום יום טוב. ורבי אלעזר ברבי צדוק אחר חרבן הבית היה אלא כיון שאבותיו היו מקריבין קרבן באותו יום ועשו אותו יום טוב כל משפחתו נוהגין בו יום טוב לעולם.

שו"ת מהר"ם אלשקר סימן מט

The Maharam Alashker (15C Spain/16C Egypt) was asked if a particular town could decree a new Yom Tov for its residents and their descendents⁸. He responds that they can, and brings a number of precedents where special days were instituted and later preserved, including (i) Purim and its accompanying feasts and fasts; (ii) Megilat Ta'anit; (iii) the family of R. Elazar b. Tzadok which (as stated in Eruvin 41a) observed 10 Av as a family holiday since that was the day that their ancestors brought wood to the Temple. Hundreds of years later, after the Churban, they kept that holiday, even when the fast of Tisha B'Av fell on 10 Av!

C2] THE PRI CHADASH

11. יש קצת יחידים בדורינו זה שעל ידי שאירעו להם נסים קצתו צאצאים ימים יום טוב לדורות. וגם צאצאים מהר"ם אלשקאר ז"ל סימן מ"ט מייתי מעיר אחת שתקנו לעשות את יום י"א לחדש טבת כיום פורים לכל דבריו כדי לפרסם גם אחד גדול שנעשה להם צאצאים יום. ... אמנם אחר העיון נראה דהני י"ט והני סעודות כולו דרשות נינהו ואין בהם כדי לדחות אפילו תשעה באב דחוי. וגדולה מזו אני אומר שאף אם נהג זה כמה שנים יכול לחזור בו בלא התרה ואף הצנים אינם חייבים לנהוג מנהג זה אף אם קבלו עליהם משום דבזה ליה מנהג צטעות. דהא קיימא לן צפרק קמא דראש השנה דצטעה מגילת תענית זולתי לחנוכה ופורים ואפסיקא הלכתא כר' יוסי דזמן שצית המקדש קיים אסורים מפני ששמחה היא להם. אין צית המקדש קיים מותרין מפני שהוא אצל להם מוכח מכאן דלדין דקיימא לן דצטעה מגילת תענית דכיון דקמאי בטול דלית לן לאסופי אחרנייתא, ואי מוסיפין הווי יום טוב דרשות. וכל זה לאפוקי ממה שכתב מהר"ם אלשקאר סימן מ"ט ואין לחלק בין יחיד לרבים. דאדרבה כל דכן הוא דכיון דאפילו רבים דאליה מילתייהו לא מנזו לתקוני יום טוב מחדש, כל שכן יחיד.

פרי חדש אורח חיים סימן תצו סעיף יד

However, the Pri Chadash (18C Eretz Yisrael) rejects this totally and rules that, once Megilat Ta'anit was cancelled, not only were the old feast days cancelled (other than Chanukah and Purim) but new celebratory days are definitely prohibited, even for the public and even more so for individuals.

C3] THE CHAYEI ADAM

12. מי שאירע לו נס, וכל שכן בני עיר, יכולין לתקן בהסכמה עליהם ועל הבאים אחריהם לעשות אותו יום לפורים.... ונראה לי דאותה סעודה שעושין בשביל הנס, היא סעודת מצוה וכן אותן ימים טובים שעושים בשביל מצוה הם ממגילת תענית אלא על כרחך דלענין זה בטלה שלא לעשות היום טוב על כל ישראל. אבל כל יחיד בזמן המצוה, יום טוב שלו הוא. דדוקא יום טוב לכל ישראל בטלה וכן אנו עושים על הנס שנעשה לנו בשנת תקס"ד אור ליום ט"ז כסליו, שהיתה הריגה בחצר שאני דר בו מחמת הבערה שיצאה ללהב מן פולווער (אבק שריפה) ונפלו כמה בתים בחצר וגם בית אחד שלי. ומחדר שהיו שם כל בני ביתי, נפל ב' חצי חומות וקורה אחת. וה' יתברך ברחמי וחסדיו חשב לנו הדם כקרבן לכפר, והצילנו ונשארנו כולנו בחיים. אף שהיה לי היזק גדול כמה מאות אדומים, החליף ה' יתברך בחסדיו דמים לדמים. וזולתנו נהרגו בעונותינו הרבים בחצרי ל"א נפשות. ו ולמען ספר נפלאות ה', כדכתיב (תהילים קיא:ד) זכר עשה לנפלאותי, קבלתי עלי ועל זרעי בלי נדר יום ט"ז כסליו ... לעשותו כמעט חציו לה' על כל פנים, ומי שיוכל יתענה. ובלילה שאחריו, יתאספו יחד תיכף אחר מעריב וידליקו נרות כמו ביום טוב ולומר שיר היחוד כולו בנעימה ובמתון, ושיר הכבוד בזמרה. ואחרי זה מזמורי תהלים במתון. ואלו הם: קי"א, קי"ב, קי"ג, קי"ד, ס"ו, קי"ג, קכ"א, קל"ג, קל"ד, קל"ה, קל"ו, קל"ז, קל"ח, קל"ט, קמ"ג, קמ"ח, קנ"ג. ואחרי זה לעשות סעודה ללומדי תורה למי שאפשר, וליתן צדקה כברכת ה' כפי השגת ידו. ה' ירפא שבר עמו

חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל קנה סעיף מא

The Chayei Adam (18/19C E. Europe) instituted 'Pulver Purim' for his descendants, after a gunpowder explosion in Vilna destroyed his courtyard and killed 31 people. B'H all of his family were saved. Thenceforth he institute an annual commemoration comprising a day of fasting, followed by a seudat hoda'ah, saying tehillim and giving tzedaka.

One of his justifications for making a new Yom Tov is that it is personal to his family. According to the Chayei Adam, creating a new Yom Tov for all of Klal Yisrael is not permitted.

8. Note that the main focus of the teshuva is not whether a new Yom Tov could be declared, but whether such a decree would be binding on future generations.

C4] THE CHATAM SOFER

13. ... דקביעת יום מועד ביום עשיית נס הוא ק"ו דאורייתא ולפע"ד לפ"ז יום פורים וימי חנוכה דאורייתא הם! אך מה לעשות בהם - אם לשלוח מנות או להדליק נרות או לעשות זכר אחר - זהו דרבנן. והעובר ואינו עושה שום זכר לימי חנוכה ופורים עובר על מצות עשה דאורייתא, אך העושה שום זכר יהיה מה שיהיה עכ"פ ביום א' מימי חנוכה, ואפילו לא הדליק נרות ולא שלח מנות בפורים וכדומה, אינו אלא עבריין דרבנן. ואפשר קריאת הלל ומגילה הוה ק"ו דאו' לומר שירה כמו שצויה בפסח לספר יציאת מצרים בפה ה"נ ממות לחיים חייב לומר שירה בפה דוקא ...

ש"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן רלג

Chatam Sofer (19C Pressburg) rules that, in principle, fixing a day of celebration on the anniversary of a national miracle where the lives of the Jewish people were saved is a mitzva min haTorah, which we learn from the mitzva of saying the Haggada!

14. אבל למסקנא ... קי"ל ... כל אותם י"ט מגילת תענית שהיה להם זכר בבהמ"ק כגון אדכרתא דשטרא שהיו מזכירים יוחנן כהן גדול לאל עליון, ותמידא, ושבועות, וחנוכה אי לאו דמפרסם ניסים - כל הני הוא נהפך לאבל. וה"ה נמי י"ט קרבן עצים דבני סנאב אי הוה ס"ל לר"א בר צדוק בטלה מגילת תענית מטעם הנ"ל ה' ראוי לבטל גם י"ט שלו, אלא דס"ל לא בטלה. ואנן קי"ל בטלה חוץ מחנוכה משום דמיפרסם מצותה ופורים משום דאין לו שייכות בבהמ"ק כלל. מיהו נ"ל בלאה"נ דלא אמרו שלא להוסיף אלא דומיא דהנך שפשוטו בכל ישראל. אבל עיר א' ומדינה א' בפ"ע אינו דומה להנך ומותר בלי פקפוק. מיהו נראה דהיינו דוקא ממיתה לחיים דומיא דמרדכי ואסתר. אבל בפדות משארי צרות לא דהרי אחז"ל (מגילה יד.) במרדכי ואסתר מאי? דרוש ק"ו - מעבדות לחירות אומרים שירה ממיתה לחיים לא כ"ש! וא"כ כל זמן שאנו בגלות וליכא פדיון מעבדות לחירות כל שאין ההצלה ממיתה לחיים ממש הוה דלא לוסיף לקבוע יום טוב. והנה מבואר בספר יוסף אומץ (סי' תתש"ט) מהנס שנעשה בק"ק פ"פ דמיין ביום כ' אדר הראשון⁹ וקבעו בו יום שמחה לדורותם, וכן ראיתי ממ"ו הגאון מו"ה נתן אדלר זצ"ל מילדי ק"ק ההיא, וכן אנו נוהגים אחריו הגם שאנו ברחוק מקום ...

ש"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן קצא

The Chatam Sofer brings the two opposing views of the Maharam Alashkar and the Pri Chadash. He rules like the former and permits new Yamim Tovim. Even though Megilat Ta'anit was cancelled after the Churban, that only relates to feasts connected with the Beit Mikdash. Other celebrations unconnected to the Temple many continue, on certain conditions:

- they may only be for a specific community and not for the whole of klal Yisrael.
- they must involve a salvation from death to life since there is no true redemption from avdut to cherut.

15. אמנם ידעתי כי שמעתי שעכשו אכשיר דרי וממרחק יבואו ודרשו את ה' בעה"ק צפת ביום ל"ג בעומר בהלולא דרשב"י ז"ל. ואם כי כל כוונתם לשם שמים שכרם רב בלי ספק! ... אבל ... הייתי אני מן הפרושים כבן דרותאי שלא אצטרך להיות יושב שם ומשנה מנהגם בפניהם. ושלא ארצה להתחבר עמהם בזה כי כבר כמה כרכורי' כרכר בפר"ח א"ח סי' תצ"ו בקונטרס מנהגי איסור שלו אות י"ד על המקומות שעושים י"ט ביום שנעשה להם נס מהא דאמרי' פ"ק דר"ה קמיתא בטיל אחרייניתא מוסיפי' בתמי'! ... שלפע"ד דאמרי' הוא מהאי ק"ו משעבוד לחירות אמרינן שירה ממיתה לחיים לא כ"ש! אבל לקבוע מועד שלא נעשה בו נס ולא הוזכר בש"ס ופוסקים בשום מקום, ורמז ורמזיה רק מניעת הספד ותענית מנהגא הוא וטעמי' גופא לא ידענא.

ש"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן רלג

Creating new holidays for other reasons is a problem and the Chatam Sofer even casts doubt on the validity of the 'new' holiday of the Hilula of Rav Shimon Bar Yochai on Lag BaOmer¹⁰!

9. This Frankfurt 'Purim Vinz' on 20 Adar commemorated the salvation from the Feltmilch Uprising in 1614 against Jews in Frankfurt.

https://en.wikipedia.org/wiki/Frankfurter_Judengasse describes the following: Tensions between the patricians and the guilds led to the 1614 Fettmilch Rising, named after its ringleader, Vincenz Fettmilch. During the riot, the Judengasse was attacked and looted, and the Jews were expelled from the city. The tension was caused by the demand of the guilds for greater participation in urban and fiscal policies. The guilds wanted a reduction in grain prices, as well as some anti-Jewish regulations, such as a limitation in the number of Jews and a 50% reduction in the interest rate that Jewish moneylenders could charge. Beside the guilds, merchants and independent craftsmen supported Fettmilch in the hope of annulling their debts by restricting the number of moneylenders. In late 1613, the Town Council reached an agreement with Fettmilch and his supporters. This granted the guilds increased power and rights. However, the population of Frankfurt then learned that the city had extensive debts and that the Town Council had misappropriated the Jewish Tax collected, Fettmilch declared the Council deposed and seized the city gates. Now the Emperor, who had been neutral, entered the conflict. He demanded a reinstatement of the Town Council and threatened anyone who opposed him with an Imperial Interdiction which would strip the offender of all rights. Once the rebellious craftsmen learned of the Imperial Interdiction, they took to the streets in protest. The mob directed its anger against the weakest member of the dispute, the Jews. They stormed the gates of the Judengasse which were defended by local Jews. After several hours of fighting at the barricades, the mob entered the ghetto. All inhabitants of the Judengasse, about 1,380 individuals, were driven into the Jewish Cemetery whilst their houses were plundered and partly destroyed. On the following day, the Jews were forced to leave the city. They found refuge in the surrounding communities, particularly Hanau, Höchst and Offenbach. On 28 September 1614, the Emperor issued a sentence against Fettmilch and his followers. On November 27, Fettmilch was arrested. He and 38 others were accused of disobedience and rebellion against the Emperor, but charged for their persecution of Jews. On February 28, 1616, Fettmilch and six others were executed on Frankfurt's Rossmarkt square. On the same day, 20 Adar by the Hebrew calendar, the Jews who had fled were led back into Frankfurt by Imperial soldiers. Above the gates to the Judengasse, a stone Imperial Eagle was added with an inscription reading "Protected by the Roman Imperial Majesty and the Holy Empire". The first act of the returning Jews was returning the desecrated synagogue and devastated cemetery to religious use. The anniversary of the return was celebrated as Purim Vinz, after Fettmilch's first name. The Purim-Kaddisch includes a merry march which remembers the joyful return.

10. There are many ways in which the contemporary celebration of Lag B'Omer is problematic, including (i) the establishment of the Yom Tov itself with all its ritual, based on almost no sources, including in kaballa; (ii) the chillul Shabbat that takes place when it falls on a Sunday; (iii) the ba'al tashchit of useful materials thrown onto the fires; (iv) the theft of wood and other fuels for bonfires; (v) the bitul Torah involved; (vi) the social scene (see Yechave Da'at 5:35). See

C4] NEW YAMIM TOVIM - THE HALACHA

16. יכולים בני עיר לתקן צהסכמה וזחרם עליהם ועל הצאים אחריהם לעשות פורים ציום שנעשה צו גם (בר"מ אלשקר מ"ט)

מגן אברהם סימן תרפ"ה

The Magen Avraham¹¹ rules like the Maharam Alshakar that individuals or communities can declare a private 'Purim' to celebrate auspicious dates on which they were redeemed.

There are a number of famous examples of communities and individuals¹² who did this, such as: (i) Purim Vinz (above) in Frankfurt on 20 Adar 1; (ii) Yom Tov in Tripoli on 23 Tevet; (iii) Pulver Purim celebrated by the family of the Chayei Adam (above).

D] YOM HA'ATZMAUT

Many of those involved¹³ in establishing the new celebration of Yom Ha'atzmaut relied on the halachic precedent¹⁴ cited above. In particular: (i) the argument of the Chatam Sofer that there is a biblical mitzva (as with Purim and Chanukah) to celebrate a great victory granted to us by God, even though the specific nature of the celebration is not biblically dictated; (ii) the opinion of the Maharam Alshakar that communities are permitted to establish new days of celebration when they experienced salvation.

However, there are questions to be answered:

D1] WHAT LEVEL OF SALVATION IS REQUIRED FOR A NEW YOM TOV?

• The Chatam Sofer required any new Yom Tov to be for a salvation from death to life. Is this what happened on 5 Iyar 5708? On the one hand, the Declaration of Independence was not the end of hostilities and many Jews were killed in the War of Independence and the many wars and attacks that continue to this day. However, many would argue that the establishment of the state is a salvation on a number of fronts:

- It is literally a life-saver (actual or potential) for countless thousands of Jews around the world who have a place of refuge and who are endangered in their exile.
- It is a life-saver for the Jews of the Yishuv who, prior to the State, were under the control of and subject to the scant protection of the Ottomans and then the British.
- Rav Goren and others argue that the establishment of the State was in itself a redemption from avdut to cherut.¹⁵

17. ישנם אורות גדולים שאין לנו להתעלם מהם. כי מדינת ישראל כיום היא מרכז התורה בעולם כולו, ורבבות בחורי חמד מטובי בנינו היקרים עוסקים בתורה יומם ולילה בישיבות הקדושות, והתורה מחזרת על אכסניא שלה, שאין לך תורה כתורת ארץ ישראל! ... ורבבות משלומי אמוני ישראל מחנכים את בניהם ובנותיהם ע"פ תורתנו הקדושה ... ואף אצל המון העם אנו מוצאים און קשבת שוקקה וכמהה לשמוע תורה ודעת מפי גדולי ישראל, כחזונו הנפלא של עמוס: *הנה ימים באים נאם ה' והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' ...* ועכ"פ הואיל וכאן נמצא וכאן היה רק התחלה טובה, מש"ה אין חיוב לומר הלל בברכה

ש"ת יביע אומר חלקו - אורח חיים סימן מא

Rav Ovadia Yosef (in a 1970s teshuva) emphasizes the enormous impact of the State on talmud Torah. Although he was not prepared to say Hallel with a beracha, he insists that we see what a great start has been made!

- The Pri Chadash would prohibit the establishment of a new Yom Tov. This is a concern for some poskim, even if they are sympathetic or even positive concerning Religious Zionism¹⁶.
- The Chazon Ish was opposed to establishment of all new calendar days¹⁷.

D2] IS IT A CELEBRATION FOR ALL KLAL YISRAEL?

- Much of the weight of the establishment of Yom Ha'atzmaut is based on the opinion of the Chatam Sofer, above.
- However, according to the Chatam Sofer and Chayei Adam, any new Yom Tov could only be established for a specific family, community or group within Klal Yisrael. What would be the parameters of this? Is Yom Ha'atzmaut a day for the Jews of the State of Israel or for all Jews around the world?

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/835649/rabbi-aryeh-lebowitz/ten-minute-halacha-the-basis-for-celebrating-lag-b-omer-and-by-comparison-yom-ha-atzmaut/>

11. Also ruled in the Mishna Berura 686:8.

12. See also <https://www.myjewishlearning.com/article/special-purims/>. R. Ovadia Hadaya (1890-1969), in his Yaskil Avdi (Orach Chaim 44:12), cites examples of other communities that observed their own local 'Purims'. Yehuda Dovid Eisenstein (Otzar Yisrael, erekh Purim) also records over twenty "Purims" observed by different communities (see http://www.biu.ac.il/JH/Parasha/tetzaveh/gel.html#_ftnref2) and <https://www.etzion.org.il/en/yom-ha-atzmaut-and-yom-yerushalayim>

13. In particular, R. Ovadia Hadaya, R. Yehoshua Ehrenberg, R. Meshulam Roth.

14. The first main teshuva on this issue was written by R. Meshulam Roth in Shu't Kol Mevasser

15. Even though the Chatam Sofer held that can be no true cherut today, Rav Goren argued that the Chatam Sofer would have agreed that a Jewish State represents cherut.

16. R. Ozarowski quotes Rav Chaim Regensberg, Rosh Yeshiva of Hebrew Theological College in Skokie in this regard.

17. See Igrot Chazon Ish 91 re Yom HaShoah, which he opposed as a new commemoration of the Shoah.

- Given that the supporters of Yom Ha'atzmaut see it is a salvation for ALL Klal Yisrael, some poskim¹⁸ see this as a problem in its establishment as a new Yom Tov.
- Interestingly, this runs counter to the halachic parameters for saying Hallel. There, the more the miracle affects all of Klal Yisrael, the greater grounds there are for saying full Hallel with a beracha.
- Note that the Maharam Alashkar does not mention this qualification and the poskim who supported the creating of Yom Ha'atzmaut (especially those who were Sefardi) may have be relying on this position. The poskim who rule like the Maharam Alashkar - eg the Magen Avraham, Mishna Berura and other - also do not mention this qualification.

D3] ATCHALTA DEGEULA

18. ולכך עשו ג'כ יום טוב, שלפי דעתם שראו מחיית עמלק וחשבו שהוא אתחלתא דגאולה. וראוי היה שיהיה הגאולה שניה כגאולה ראשונה, רק שגרים החטא כמו שאמרו בש"ס (ברכות ד). ולפי דעתם שהוא אתחלתא דגאולה יש לעשות יום טוב כמו בגאולה ראשונה.

מגילת סתרים אסתר ט:יט

The Megilat Setarim (R. Yaakov MiLisa - 18/19C Poland) asks how Mordechai could have instituted a new Yom Tov of Purim. He answers that people thought at the time, based on the destruction of Amalek, that this must be the beginning of the Geula, and it was legitimate to make a new Yom Tov on this basis. Sadly, it was not to be since their later sins¹⁹ resulted in the redemption not flowering in the way that they anticipated.

- Rav Tzvi Yehuda Kook and many other have identified the establishment of the State of Israel as Atchalta Degeula²⁰, thus justifying the establishment of a new Yom Tov.²¹
- R. Herschel Schachter and other have argued that the immense miracle of Atchalta Degeula could override the halachic concerns outlined above (questions of 'mita lechaim' and whether the new holiday is for all of klal Yisrael or just one community).

19. (ה) ומלבד כל זה יש לומר כי הן אמנם רבים ועצומים מגדולי ישראל רואים בהקמת המדינה אתחלתא דגאולה, וכעין מ"ש בירושלמי (ריש ברכות) ר' חייא ור"ש בן חלפתא הוו מהלכין וראו איילת השחר שהיה בוקע אורה. א"ל ר"ח לר"ש בן חלפתא ברבי כך היא גאולתן של ישראל בתחלה קימעא קימעא ... ובמגילה (י:) מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא. והגר"מ כשר שליט"א בספרו התקופה הגדולה (עמודים שעד - שעח) הביא כרוז בשם דעת תורה, שחתומים עליו כמעט כל גדולי הדור, וקוראים את הקמת מדינת ישראל בשם אתחלתא דגאולה.

מכל מקום הואיל ועדיין רב הדרך לפנינו כדי להגיע אל המנוחה ואל הנחלה, הן מבחינה מדינית וצבאית, והן מבחינה מוסרית ורוחנית, לפיכך אין לחייב לגמור ההלל בברכה. ואף כאן הרי מנהיגי צבאות ערב, למרות התבוסות והמפלות שנחלו, עודם מאיימים השכם והערב לצאת למלחמה נגדנו. ומנפנים בחרבותיהם ובקשתותיהם וכמה מדינות נאורות שהיו נחשבות כידידותיות לישראל, פנו עורף ולא פנים במלחמות שעברו עלינו, מלחמת הקוממיות, מבצע קדש, מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, והאחרון הכביד מלחמת יום הכפורים ומבחינה רוחנית ועדים אנו להתדרדרות מוסרית מדהימה, המתירנות גוברת וההתפרקות משתוללת בראש כל חוצות, חוסר צניעות, בגדי פריצות, ספרי פורנוגרפיה, וסרטי קולנוע מבישים, חילולי שבת בפרהסיא, פתיחת איטלוי טריפה בממדים מבהילים, ועוד כהנה וכהנה. ועל הכל שמאות אלפי ישראל, מתחנכים במוסדות חינוך לא-דתיים, ולומדים שם להתנכר לכל קדשי ישראל, ולפנות עורף לצור מחצבתם, ולהיות ככל הגוים בית ישראל. ומסיבות אלה הרבה משלומי אמוני ישראל אשר רואים שעדיין שכנתא בגלותא, נוהגים שלא לומר הלל בכלל ביום העצמאות. וטעמים ונימוקים עמם לרוב יגונם וצערם על מצבינו הרוחני אשר אנו נתונים בו כיום, ואין לזה כל דמיון לנס חנוכה שכל העם הכירו וידעו בהשגחת השי"ת עליהם, וכולם היו עובדי ה' באמת ובתמים.

וכיו"ב ראיתי בשו"ת ישכיל עבדי ח"ו (חאו"ח סי' י אות ז) שג"כ העלה שאין לגמור ההלל בתוך תפלת יום העצמאות אפ"ל בלא ברכה, מפני שעדיין אויבינו קמים עלינו לכלותינו ומכיון שאין כאן אלא אתחלתא דגאולה, ואינה גאולה שלמה לכל עם ישראל. לכן אין לתקן לומר הלל גמור בתוך התפלה אפ"ל בלי ברכה, ורק אפשר לומר מזמורי ההלל לאחר סיום התפלה, בלי ברכה, כי פשוט שאין לנו להכנס בספק ברכה לבטלה.

ועכ"פ הואיל וכאן נמצא וכאן היה רק התחלה טובה, מש"ה אין חיוב לומר הלל בברכה. וכיו"ב כ' העטרת זקנים א"ח (סי' ריט), לענין ארבעה שצריכים להודות בברכת הגומל ... ונראה שאין לברך עד שיצא מן הצרה לגמרי. וכן החולה עד שיחזור לבוריו לגמרי.... ולכן אין לו לברך הגומל כל זמן שעדיין לא נגמרה הטובה בשלמותה. לכן גם בענין יום העצמאות כיון שלא יצאנו מהצרה לגמרי אין לקבוע הלל בברכה.

שו"ת יביע אומר חלקו - אורח חיים סימן מא

18. See Rav Hershel Schachter in B'ikvei Hatzon 32.

19. The message and mussar for our day is clear.

20. Based on many arguments, including the reflowering of Eretz Yisrael and its economy, the gathering of the exiles, and the great miracles (open and hidden) that we have experienced in the Land over the last 100 years.

21. See <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/725325> where R. Herschel Schachter discusses the impact of Atchalta Degeula on Yom Ha'atzmaut.

Rav Ovadia Yosef is against saying Hallel with a beracha on Yom Ha'atzmaut. Notwithstanding the wonderful achievements of the State, which he openly acknowledges (see source 17 above), there is so much left to improve, that the time has not yet come for making a beracha. Just as a sick person who is beginning to improve must still wait to say hagomel until they are cured, we must also be patient in our recovery! However, it is not clear whether he does accept that we could indeed be in Atchalta Degeula.

D4] WHAT SHOULD BE DONE ON SUCH A YOM TOV?

If the day has a halachic status as a new Yom Tov, this should include:

- (i) A prohibition on fasting and hespedim. Would this include the removal of minhagim of aveilut during the Omer period - shaving? haircuts? music?²²
- (ii) A seudat mitzvah.
- (iii) Reciting special Tehilim and praise of God.
- (iv) Saying Hallel? Full/Half? Beracha or not? Night or only day?²³

E] BAL TOSIF

20. לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם:

דברים ד:ב

The Torah includes a commandment not to add on to the existing mitzvot.

21. תנו רבנן: ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות נתנבאו להם לישראל, ולא פחתו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה, חוץ ממקרא מגילה. מאי דרוש? אמר רבי חייה בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה: ומה מעבדות לחירות אמרין שירה - ממיתה לחיים לא כל שכן?

מגילה יד.

Chazal insisted that the nevi'im did not add anything to Torah other than Purim. Although this should have being prohibited, they learnt a special drash to permit this as an exception!

22. חוץ ממקרא מגילה - ואם תאמר נר חנוכה, כבר פסקו הנביאים. אבל בימי מרדכי היו חגי זכריה ומלאכי

רש"י מגילה יד.

Rashi makes it clear that the only problem of Bal Tosif would be with matters instituted by a Navi. As such, the establishment of Chanukah is not a question here.

23. (ב) לא תוסיפו - כגון חמש פרשיות בתפילין חמשה מינין בלולב חמש לילות.... לשון רש"י. ... אבל לא צאלה בלצד אמרו, אלא חף הישן בסוכה בשמיני בכוונה לוקה ... וכן אם יעשה החג ששה עובר בלאו הזה: ולפי דעתי אפילו בלא לעשות מצוה בפני עצמה כגון שעשה חג בחדש שבדא מלכו כירבעם (מ"א יב:ג) עובר בלאו. וכך אמרו (מגילה יד ח) לענין מקרא מגילה, משה ושמונים נביאים עמדו להם לישראל ולא פחתו ולא הוסיפו על מה שכתוב בתורה אפילו אות אחת חוץ ממקרא מגילה מאי דרוש וכו'. ובירושלמי (מגילה פ"א ה"ה) שמונים וחמשה זקנים ומהם כמה נביאים היו מלמעלה על הדבר, אמרו כתוב אלה המצוות אשר לך ה' את משה - אלו המצוות שנלוו מפי משה. כך אמר לנו משה ואין נביא אחר עתיד לחדש דבר לכם. ומרדכי ואסתר רוצים לחדש לנו דבר? לא זהו משם נושאין ונותנין בדבר עד שהאיר הקדוש ברוך הוא עיניהם וכו'. הרי שהיתה המצוה הזו אסורה להם, א"כ היא בכלל לא תוסיף עליו, אלא שלא למדנו למוסיף על פי נביא אלא מן הכתוב שאמר "אלה המצוות" אין נביא רשאי לחדש בו דבר מעתה. ומה שתקנו חכמים משום גדר, כגון שניות לעריות וכיוצא בזה, זו היא מצוה מן התורה, ובלצד שידע שהם משום הגדר הזה ואין מפי הקדוש ברוך הוא בתורה:

רמב"ן דברים ד:ב

The Ramban explains that creating new festivals could be part of the prohibition of Bal Tosif. As such Purim should be prohibited, but an exception was made. Chanukah was however not a problem since this was done through a takanna of Chazal, which is not a problem of Bal Tosif.

22. See <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2018/05/Music-and-Sefira-Part-2.pdf> and <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2018/05/Music-and-Sefira-Part-2.mp3>

23. See <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2016/05/Saying-Hallel-on-Yom-HaAtzmaut7.pdf> and <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2016/05/Saying-Hallel-on-Yom-HaAtzmaut.mp3>

- As such, do we say that the halachic concern of Bal Tosif should only apply to a new festival started by a Navi, and so Yom HaAtzmaut is permitted (like Chanukah).
- Or, do we say that Chanukah was permitted since it was instituted by Chazal²⁴, whereas Yom HaAtzmaut was not!
- It may be that once we establish that the day is Atchalta Degeula the situation may be different.²⁵ If there is not such a status²⁶ there could be a legitimate concern of Bal Tosif.
- Others argue that this view of the Ramban that Bal Tosif prohibits establishing new holidays is not the halacha and is not quoted by other Rishonim. Also, Yom Ha'atzmaut is not being established as an obligatory festival, but optional.
- Finally, some argue that the establishment of Yom Ha'atzmaut should not be Bal Tosif, since marking the day itself may stem from a Rabbinic mitzva!

24. אמר רב יהודה אמר שמואל: שיר שבתורה - משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים. והלל זה מי אמרו? נביאים שביניהן תקנו להן לישראל, שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן, ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן

פסחים קיז.

The early Nevi'im instituted Hallel as a necessary response to thank God for saving the Jewish people.

25. ועל כל צרה שלא תבא עליהם - אומרים אותו על גאולתן, כגון חנוכה

רש"י שם

Rashi brings Chanukah as an example.

F] CONCLUSION

- There are a number of halachic concerns in establishing a new day of celebration in the Jewish calendar. Some poskim (eg Pri Chadash) rule that this is always prohibited. Others (Maharam Alashkar) rule that it is permitted for individuals and communities to establish new days to celebrate their salvation. The mainstream psak follows the latter approach.
- A number of poskim (Chayei Adam, Chatam Sofer) rule that, even if such new holidays are permitted, they cannot be for all the Jewish people, but only certain communities. Other poskim do not explicitly mention that qualification.
- Chatam Sofer rules that there is a Torah obligation to mark the salvation of the Jewish people but only if this is 'mimita lechaim' - from death to life. This could be strengthened by the position of the Ibn Ezra (although this is not a significant halachic support).
- There may also be a concern of Bal Tosif if a new holiday is established. Many poskim rule that this is only a concern if innovated by a prophet.
- All of the above concerns may be different if the salvation is actually Atchalta Degeula.
- When applied to the establishment of Yom Ha'atzmaut different poskim take different positions. Ultimately, this will be strongly driven by the hashkafic determination as to whether what we are seeing now is indeed Atchalta Degeula.

גאולה שלימה במהרה בימינו May we merit

24. This takes us back to the issue of rabbinic authority. According to the Rambam, Chazal received their authority to make takanot from the mitzva of Lo Tasur. This biblical mandate of the Rabbis clearly takes rabbinic legislation outside the parameters of Bal Tosif. Does this mandate apply however to today's Rabbis, and, if so, which ones? (See the machloket Rambam and Chinuch on this discussed in previous shiurim.) According to the Ramban, Chazal do not derived their authority to make rabbinic law from Lo Tasur, but rather because they have Divine inspiration and God wants us to listen to them! Again, how does this relate to Da'at Torah and today's gedolim. Some of them are telling us that Yom Ha'atzmaut marks the beginning of geula and warrants a Yom Tov. Others are telling us that it does not!

25. See above and the shiur of R. Schachter referred to there.

26. Certainly if it is ma'aseh Satan, as is argued by Satmar!